

Formy pomocy dla rolników poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych

Producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, takich jak susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawina, poza odszkodowaniami z zakładów ubezpieczeń, mogą ubiegać się w ramach obowiązujących przepisów o:

- kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, jak i na odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. póź. 187 z późn. zm.). Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego).

Kredyt na odtworzenie środków trwałych (nKL/01) może zostać przeznaczony m.in. na przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni, tuneli foliowych i innych budynków i budowli służących do produkcji rolniczej, poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitałnych oraz remont lub zakup w miejsce zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych.

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5 punktu procentowego (obecnie nie więcej niż 4,18%), przy czym oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w przypadku:

- kredytu na wznowienie produkcji < rolnej - w wysokości 0,5 oprocentowania należnego bankowi, jednak nie mniej niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych, od co najmniej jednego z ww. ryzyk (w przypadku braku ubezpieczenia o połowę zmniejszana jest dopłata ARiMR);

- kredytu na odtworzenie środków trwałych - w wysokości 0,67 oprocentowania płaconego bankowi, jednak nie mniej niż 3%, a gdy oprocentowanie dla banku wynosi poniżej 3% kredytobiorca płaci odsetki w całości.

Podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. kredyty jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód, nie później jednak niż w przypadku np. suszy do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji.

Dopłaty do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji rolnej są stosowane:

- w ramach pomocy de minimis (tj. do wysokości równowartości 15 000 euro w ostatnich trzech latach i kumulują się z inną pomocą de minimis udzieloną w tym okresie), jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą do 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat;

-poza formułą de minimis, jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat i kumulują się z inną pomocą publiczną udzieloną w związku z tymi szkodami;

- udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne, w tym suszę na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015 r. póź. 704) pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;

- zastosowanie przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych na podstawie art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2012 r. póź. 1187, z późn. zm.) odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;

- udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym.

Pomoc w spłacie zobowiązań wobec Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gminy oraz Agencji Nieruchomości Rolnych jest udzielana w formie de minimis.

Producenci rolni mogą również ubiegać się w bankach o zmianę warunków spłaty preferencyjnych kredytów udzielanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz.U. Nr 22, poz. 121 z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującymi zasadami udzielania kredytów inwestycyjnych w okresie objętym umową kredytu bank może:

-stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął;

- wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR.

W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów okres stosowania dopłat do oprocentowania kredytu preferencyjnego może zostać wydłużony do trzech lat, na wniosek kredytobiorcy złożony w banku.

Natomiast w przypadku kredytów na wznowienie produkcji w okresie objętym umową kredytu bank może:

- w przypadku kredytów inwestycyjnych (linia KL01):

- stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, w wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, pod warunkiem poinformowania o tym ARiMR i nie przekroczenia kwoty pomocy, wyliczonej w umowie kredytu;

- kredytów obrotowych (linia KL02) - stosować karencję lub prolongatę spłaty rot kapitału i odsetek, przy czym okres stosowania przez ARiMR dopłat nie może przekroczyć 4 lat.

Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji, która może zostać wykorzystana w okresie kredytowania, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu i wskazana w tej umowie.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r, w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawarte są przepisy umożliwiające uruchomienie pomocy dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w uprawach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej co najmniej na powierzchni 70% upraw rolnych. Na wniosek Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w uzasadnieniu tego rozporządzenia zawarto zapis, iż uruchomienie pomocy nastąpi po przyjęciu uchwały przez Radę Ministrów w sprawie ustanowienia odpowiedniego programu pomocy. Ponadto, aby pomoc ta mogła być udzielana konieczne jest zakończenie szacowania szkód przez komisje powołane przez wojewodów, w celu wyliczenia stawki pomocy na ha powierzchni upraw rolnych na których wystąpiły szkody. W celu udzielania pomocy poza formułą de minimis, pomoc ta musi zostać także zgłoszona do Komisji Europejskiej.

Zgodnie z rozporządzeniem powyższa pomoc może być udzielana w wysokości stanowiącej iloczyn stawki pomocy i powierzchni upraw na której wystąpiły szkody z tym, że stawki pomocy mogą być zróżnicowane w zależności od rodzaju uprawy. Jednakże pomoc może być udzielona maksymalnie do wysokości równowartości 15 000 euro, przy czym w przypadku szkód:

- do wysokości 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat w gospodarstwie rolnym – pomoc może być udzielona w formule de minimis;

-powyżej 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat w gospodarstwie rolnym zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji nr 702/2014, tj. do wysokości 80% lub 90% (na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami) kwoty obniżenia dochodu.

Przepisy rozporządzenia określają, iż pomoc przyznawana będzie w drodze decyzji kierownika biura powiatowego ARiMR na wniosek producenta rolnego. Do ogłoszenia terminu składania wniosków oraz wysokości stawki pomocy został zobowiązany Minister Rolnictwa Rozwoju Wsi w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej MRiRW.

Opracowanie: MRiRW (Biuletyn informacyjny 7-8/2015)

20 sierpnia 2015 r. Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi wysłuchała informacji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat:

- podejmowanych lub planowanych działań rządu w sprawie pomocy dla rolników dotkniętych tragiczną klęską suszy,**
- stanowiska w sprawie pisma Podlaskiej Izby Rolniczej dotyczącego metodologii obecnego systemu Klimatycznego Bilansu Wodnego wykorzystywanego do monitoringu suszy rolniczej.**

Informację przedstawiła podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Zofia Szalczyk. Minister poinformowała, że problem suszy jest jednym z najtrudniejszych problemów rolnictwa i na terenie większości kraju mamy do czynienia z wysokim poziomem suszy. Sytuacja jest dynamiczna, dane są aktualizowane, a skutki suszy pogłębiają się. Susza występuje prawie na terenie całego kraju, z wyłączeniem niedużych obszarów górskich i województwa zachodniopomorskiego. Straty wystąpiły w zbożach jarych, ozimych, roślinach strączkowych, w rzepaku i rzepiku, burakach cukrowych, ziemniakach, kukurydzy na kiszonkę, drzewach i krzewach owocowych, truskawkach, warzywach gruntowych, tytoniu, chmielu. W najbliższych raportach Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa prawdopodobnie zostaną zgłoszone straty w kukurydzy przeznaczonej na ziarno. Do 18 sierpnia br. powołano ponad 700 komisji do spraw szacowania strat spowodowanych przez suszę, ale nie tylko, bo także na przykład przez burze. Komisje te działają w 629 gminach, a ich liczba sukcesywnie się zwiększa. Wstępnie szacuje się, że problem dotyczy 83 tys. gospodarstw rolnych, a powierzchnia suszy to ponad 800 tys. ha, w związku z tym szkody oszacowano na 550 mln zł. Minister Rolnictwa w dniu 14 sierpnia br. skierował do Komisji Europejskiej wniosek o ustalenie dla Polski nadzwyczajnej pomocy dla producentów bydła, z uwzględnieniem konieczności zakupu pasz. Rząd w dniu 25 sierpnia br. rozpatrzy projekt pakietu pomocowego dla rodzin rolniczych dotkniętych suszą, które otrzymają pomoc socjalną w wysokości 1 tys. zł na gospodarstwo, a w gospodarstwach powyżej 5 ha - 2 tys. zł. Ponadto zaplanowano rekompensaty za utracone dochody i do każdego hektara użytków rolnych objętego suszą przewidywana jest ryczałtowa pomoc według stawki na 1 hektar, a wysokość tej stawki będzie ustalona po zbilansowaniu liczby hektarów objętych klęską suszy.

Po oszacowaniu strat, co nastąpi dopiero pod koniec okresu wegetacyjnego, producenci będą mogli między innymi ubiegać się o pomoc w postaci: obrotowych kredytów preferencyjnych, które będą mogli przeznaczyć na wznowienie produkcji rolnej, zniżek w ratach i opłatach należnych dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencji Nieruchomości Rolnych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz obniżki podatku rolnego.

Komisja pozytywnie zaopiniowała dla Marszałka Sejmu wniosek KP PiS, aby na najbliższym zaplanowanym posiedzeniu Sejmu odbyła się debata na temat działań podjętych przez rząd w sprawie panującej suszy. W ramach spraw bieżących posłowie poruszyli problem szczegółowych warunków i trybu

przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania programu Młody Rolnik objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

źródło: www.sejm.gov.pl, informacja z 21 sierpnia 2015 r.